NÉPI
ÉPÍTÉSZETI
PROGRAM

# TÁMOGATÁSI KÉRELEMBEN KIVÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉGEK LISTÁJA

(ld.: kérelem 4. űrlap)

TELEKI LÁSZLÓ ALAPÍTVÁNY
BUDAPEST
2026

# Szakmai előkészítésre vonatkozó támogatási kérelem esetében

Az elkészítendő dokumentációk a Népi Építészeti Program értékfeltáró és -azonosító céljának megvalósulását segítik. Az országos és a helyi védettségű épületekre a Program egységesen értékes épületekként tekint, így az értékmegőrző, megtartó felújításokhoz szükséges dokumentációk vonatkozásában nem differenciál.
A szakmai dokumentációk tartalma és jellege eltérhet az engedélyezési folyamat során alkalmazandó, jogszabályokban rögzített elvárásoktól, azonban a hangsúlyozottan egységes értékszemlélettel a Népi Építészeti Program az értékőrző szemléletű szakmai döntések és beavatkozások megalapozottságát kívánja biztosítani minden védettséggel bíró épületre vonatkozóan.
Ezek alapján minden szakmai előkészítésnek tartalmaznia kell az építéstörténeti dokumentációt és az értékleltárt, mely dokumentáció az értékazonosítást és értékfeltárást jelenti, a tervezhető beavatkozások szakmai megalapozottságát biztosítja. Az építészeti felmérés az épület térbeli dimenzióit és szerkezeteit pontosan leírja, az állapotokat rögzíti. A további szakvélemények a szerkezetek, építészeti részletek, elemek bemutatását szolgálják, értékelik azok állapotát, véleményeket fogalmaznak meg felújításukra vonatkozóan. A szakértők vizsgálataihoz sok esetben a szerkezetek feltárása szükséges. A helyreállítási tervdokumentáció a tervezett felújításokat, a szerkezetek rehabilitációját, a történeti értékek megőrzéssel történő megújítását rögzítik szöveges és tervi formában, pontos műszaki tartalommal, összehangolva a szakvélemények és az értékmentés szempontjait. A felújítási tervdokumentáció elválaszthatatlan részét képezi a tervezett munkákra vonatkozó tervezői tételes költségvetés kiírás.

### *Műemléki védelem esetén kiválasztható tevékenységek szakmai előkészítésre*

- M - Előkészítő dokumentáció - Építéstörténeti dokumentáció és Értékleltár
- M - Előkészítő Dokumentáció - Malomtechnológiai Szakvélemény
- M - Előkészítő Dokumentáció - Szondázó Falkutatás
- M - Előkészítő Dokumentáció - Faanyagvédelmi Szakvélemény
- M - Előkészítő dokumentáció - Épületdiagnosztikai szakvélemény
- M - Előkészítő Dokumentáció - Restaurátori Szakvélemény
- M - Előkészítő Dokumentáció - Statikai Szakvélemény
- M - Előkészítő Dokumentáció – Tervdokumentáció*
- M - Előkészítő Dokumentáció - Költségvetés kiírás

### *Helyi védelem esetén kiválasztható tevékenységek szakmai előkészítésre*

- Előkészítő dokumentáció - Építéstörténeti dokumentáció és Értékleltár
- Előkészítő Dokumentáció - Malomtechnológiai Szakvélemény
- Előkészítő Dokumentáció - Szondázó Falkutatás
- Előkészítő Dokumentáció - Faanyagvédelmi Szakvélemény
- Előkészítő dokumentáció - Épületdiagnosztikai szakvélemény
- Előkészítő Dokumentáció - Restaurátori Szakvélemény
- Előkészítő Dokumentáció - Statikai Szakvélemény
- Előkészítő Dokumentáció – Tervdokumentáció*
- Előkészítő Dokumentáció - Költségvetés kiírás

**a tervdokumentáció a felmérési, állapotrögzítő és felújítási tervek elkészítésére együttesen vonatkozik*

***Általános elvek, elvárások:***

**A szakmai előkészítés dokumentumaival kapcsolatos elvárásokról az online felület „Dokumentumok" menü alatt elérhető „Szakmai elvárások, mintadokumentációk" pontban részletesen tájékozódhatnak.**

**MINDEN ÉPÜLETNÉL SZÜKSÉGES SZAKMAI ANYAGOK** (1-5):

1)
A Népi Építészeti Program értékazonosító céljaival összhangban az **építéstörténeti dokumentáció és értékleltár** mind az országos, a helyi védett és a területi védett épületek esetében egységesen a teljes épületre/több épületből álló épületegyüttes esetén a **teljes történeti épületegyüttesre elkészítendő,** „*A műemlékvédelemmel kapcsolatos szabályokról"* szóló 449/2025. (XII. 29.) Korm. rendeletben foglaltak figyelembevételével.

A történeti értékek feltérképezése mellett a meglévő épület szerkezeteinek állapotát is szükséges megismerni, hogy tervezhetőek legyenek a felújítás során szükséges beavatkozások. A szerkezeti (diagnosztikai) vizsgálatok nemcsak országos műemléki védelem alatt álló épületeknél, hanem helyi védelem alatt állóknál is szükségesek.

2)
Az épület/építmény **minden faanyagú szerkezetére** vonatkozóan **faanyagvédelmi szakvélemény** készítése szükséges, pl.:

- tetőszerkezet
- födémszerkezet
- nyílászárók
- fapadló (pl.: hajópadló)
- egyéb faszerkezetek (pl.: tornác, oromdeszkázat)

A Népi Építészeti Program keretében támogatott helyszíneken nem elegendő az ún. helyszíni szakértői szemle vagy általános szakértői vélemény. Minden esetben a **részletes szakértői vélemény** elvárt! A részletes szakértői vélemény elemenkénti szemrevételezéses és roncsolásos vizsgálat alapján készül. Számos esetben a takart szerkezetek legalább kritikus helyeken történő feltárása szükséges a vizsgálat elvégzéséhez (p.: födémszakasz 1 m-es sávban). A helyszíni vizsgálatok és ezek értékelése nyomán a szakvélemény szöveges munkarészekből, táblázatos összefoglalásból, rajz- és fotómellékletből áll.
Egzakt módon összefoglalja az állapotokat és a szükséges beavatkozásokat, ezzel segítve az építész tervezőt egy alapos és részletes felújítási terv elkészítésében.

3)
Az épület szerkezeteit és azok állapotát szintén elengedhetetlen megismerni, erre szolgál a **statikai szakvélemény**. A szakértő részletesen ismerteti az épület szerkezeteinek méretét, anyagát és állapotát. Feltérképezi a károsodott elemeket, helyeket, vizsgálja a kiváltó okot és beavatkozási javaslatot fogalmaz meg a kritikus, esetleg veszélyes állapotú épületelemekkel kapcsolatosan.

Fontos, hogy régi szerkezetekben, épületekben jártas szakértő kerüljön bevonásra, hiszen védett épületek lévén a Program célja az eredeti történeti szerkezetek megtartása. Nem szabad ezen épületeknél csak a mai épületek tervezésénél alkalmazandó előírások szerint kalkulálni (pl. Eurocode), ismerni kell a történeti szerkezetek értékeit, működését.
Ebben az esetben is, amennyiben indokolt, feltárásokkal szükséges pontos ismereteket szerezni a rejtett szerkezetek állapotáról, méretéről a beavatkozások megfelelő tervezéséhez (pl. alapfeltárás, takart fedélszék feltárása). Természetesen ott, ahol szerkezeti probléma nem mutatkozik és a felújítási munkák nem érintik az alapozást (pl.: vízmentesítés), nem ajánlott a talaj megbolygatása, szükségtelen alapfeltárás!
A statikai szakvélemény minden esetben hívja fel a figyelmet az aggályos állapotú, stabilitású szerkezetre, az azok helyreállításakor szükséges beavatkozások, előkészületek elvégzésére (pl. dúcolás szükségessége, egymást követő munkafolyamatok)!

4)
A **tervdokumentáció minimálisan elvárt tartalma**: felmérési tervek állapotrögzítéssel, felújítási tervek a tervezett beavatkozások részletes és pontos ismertetésével, műszaki leírás, szükség szerint részletrajz.
A felújítási tervek térjenek ki a tervezett beavatkozások technológiai sorrendjére, különös figyelemmel a bizonytalan stabilitású szerkezeteknél a kivitelezés során betartandó szempontokra, a beavatkozást megelőző intézkedésekre.

5)
Minden esetben **szükséges** szakmai előkészítés során a tervdokumentációhoz tartozóan **tételes tervezői költségvetés kiírás** készítése, mely rögzíti a tervek mellett a tervezett beavatkozások műszaki adatait (anyag, mennyiség). Olyan részletezettséggel szükséges ennek elkészülni, hogy kellő alapot biztosítson a kivitelezők megkereséséhez, árajánlatok bekéréséhez. A költségvetési tételeket a Programban szereplő munkanemek szerint szükséges csoportosítani.

**TOVÁBBI SZÜKSÉGES SZAKMAI ANYAGOK** (ÉPÜLETENKÉNT ELTÉRŐ LEHET):

A történeti értékfeltáráshoz tartozóan szükség lehet további vizsgálatokra, szakértők bevonására, valamint a jelenleg nem látható, de sejthető, esetleg archív fotókon látható korábbi kialakítás tisztázására, építészeti részletek, eredeti színek feltárására.

A **Szondázó falkutatás** abban az esetben indokolt, amennyiben például tisztázni szükséges az épületen történt átalakításokat vagy egy korábbi nyílásrendszer rekonstrukciója készülne. Ebben az esetben roncsolásos vizsgálattal a szakértő kutatóablakokat nyit.

Indokolt lehet restaurátor bevonása, aki **restaurátori szakvélemény**ben rögzíti az általa elvégzett kutatások eredményét és helyreállítási javaslatot fogalmaz meg. Restaurátor vizsgálhat díszítőfestést, (festőrestaurátor); faragott díszes nyílászárót (farestaurátor); homlokzati díszeket és színeket (festőrestaurátor), kőanyagú szerkezeteket (kőrestaurátor), vagy akár fémanyagú szerkezeteket – pl. kovácsoltvas rács, eredeti zárszerkezet (fémrestaurátor), illetve kerámia építészeti elemeket (szilikát restaurátor).

**Épületdiagnosztikai szakvélemény**ként választható ki az épület vizesedési problémáinak tisztázására szolgáló szakértői anyag.

A faldiagnosztikai szakvélemény dokumentálja a falazat anyagát, nedvességi állapotát és a szerkezetben a nedvesség által okozott károsodás helyét, mértékét és típusait. Rögzíti a mérések módszerét, eredményeit, majd azok alapján összefoglaló értékelést fogalmaz meg, javaslatot ad a szerkezetek védelmének megoldására, fényképes és rajzi mellékleteken, illetve táblázatos formában egyértelműen megjelenítve a károsodások, mérések, szükséges beavatkozások helyét.

A **Malomtechnológiai (molinológiai) szakvélemény** malmoknál indokolt, hiszen az a történeti malmok (vízimalmok, szélmalmok, szárazmalmok) építéstörténeti kutatását, néprajzi és muzeológiai értékleltárát és műszaki-szerkezeti állapotát vizsgáló hivatalos szakértői dokumentum. (A *molinológia* kifejezés a latin *molina* (malom) szóból származik, és a malmok tudományos kutatását jelenti.)

***Költségterv minta szakmai előkészítésre vonatkozó kérelem esetén*** *(kérelem 6. űrlap):*

## Összesítő táblázat

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **TLA/NEPI2023/……** | | | | | | | |
| **Cím, hrsz** | | | | | | | |
| **Projekt megnevezése** | | | | | | | |
| | | | | | | | |
| MUNKANEMEK | | | | nettó | ÁFA | bruttó | |
| **Építéstörténeti dokumentáció és értékleltár** | | | | | | **….** | **Ft** |
| **Szondázó falkutatás** | | | | | | **….** | **Ft** |
| **Restaurátori szakvélemény** | | | | | | **….** | **Ft** |
| **Faanyagvédelmi szakvélemény** | | | | | | **….** | **Ft** |
| **Statikai szakvélemény** | | | | | | **….** | **Ft** |
| **Épületdiagnosztikai szakvélemény** | | | | | | **….** | **Ft** |
| **Tervdokumentáció** | | | | | | **….** | **Ft** |
| építészeti felmérés | | | …. | | | Ft | |
| építész felújítási terv | | | …. | | | Ft | |
| opcionálisan: | | | | | | | |
| szakági tervek | | | …. | | | Ft | |
| geodézia | | | …. | | | Ft | |
| stb. | | | | | | | |
| **Tervezői költségvetés kiírás (tételes)** | | | | | | **….** | **Ft** |
| | | | | | | | |
| ÖSSZESÍTÉS | | | | | | | |
| **összesen projektköltség:** | | | | | | **….** | **Ft** |
| támogatás (80%) | | | | | | …. | Ft |
| saját forrás (20%) | | | | | | …. | Ft |

# Épületfelújításra vonatkozó támogatási kérelem esetében

Épületfelújításra vonatkozó támogatási kérelemnél a tervezett felújítási munkanemek kiválasztása szükséges. A kérelemhez csatolandó a felújítást alátámasztó szakmai előkészítés minden dokumentuma (építéstörténeti dokumentáció és értékleltár, szakvélemények, felmérési, állapotrögzítő és felújítási terv), valamint a **kivitelező által adott árajánlat, illetve költségvetés kiírás, melynek tételeit a kérelem kiválasztott tevékenységeivel összhangban szükséges összesíteni, ezzel a kérelem pénzügyi tervét alátámasztani.** Ez az összesítés a **KÖLTSÉGTERV**, melyre mintát a következőkben bemutatunk.
A szakmai előkészítés dokumentációit készítő tervező/szakértők/közreműködők szerzői jogi (felhasználási) nyilatkozatainak csatolása is szükséges minden feltöltött szakmai anyaghoz. *(Ld. Útmutató 5. A Támogatási Kérelem kötelező mellékletei 6.k. pontját.)*

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a tervezői költségvetési kiírás általában más elvek, más elnevezésű munkanemek szerint csoportosítja a költségvetési tételeket, mint a Népi Építészeti Program kérelem kitöltésekor kiválasztható munkanemei. A Népi Építészeti Program összefoglaló elnevezéseket alkalmaz. Egy kiválasztható munkanem alá, több költségvetési tétel is tartozhat, illetve az is előfordulhat, hogy egy-egy költségvetési tétel több munkanem alá is beilleszthető lenne, emiatt kéri a 6. űrlapoldal a Költségterv elkészítését, feltöltését is, melyre mintát jelen fejezet következő oldalán talál.

**A Költségterv tehát a kivitelezői árajánlatban szereplő tételeket sorolja be a kérelem pénzügyi tervében szereplő munkanemek alá, táblázatos áttekinthető formában**. Ezzel teszi egyértelművé, hogy melyik kiválasztott munkanem költségei között szerepelnek a költségvetés kiírásban szereplő költségek. Azaz táblázatos formában sorolja fel a pénzügyi terv egyes munkanemeinek alátámasztására a tervezett tevékenységeket (költségvetési tételeket) és azok részletezett nettó és bruttó költségeit.

***Költségterv minta épületfelújításra vonatkozó kérelem esetén*** *(kérelem 6. űrlap):*

## 1. része: Összesítő táblázat

**TLA/NEPI2025/……**
**Cím, hrsz**
**Projekt megnevezése**

| MUNKANEMEK | nettó | ÁFA (%) | bruttó | |
|---|---|---|---|---|
| **Homlokzat felújítása** | …. | …. | **….** | **Ft** |
| **Falszerkezet megerősítés** | …. | …. | **….** | **Ft** |
| **Tetőszerkezet felújítása** | …. | …. | **….** | **Ft** |
| **….** | …. | …. | **….** | **Ft** |

| ÖSSZESÍTÉS | | |
|---|---|---|
| **teljes projektköltség (100%):** | **….** | **Ft** |
| támogatás (80%) | …. | Ft |
| saját forrás (20%) | …. | Ft |

2. része: Munkanemenkénti részletező táblázat

…

**Homlokzat felújítása** **összesen 976 050 Ft**

| *Tétel szövege* | *Menny. Egység* | *Anyag (egységár)* | *Díj (egységre)* | *Anyag(össz)* | *Díj (össz)* |
|---|---|---|---|---|---|
| *Sima oldalfalvakolat készítése kézi felhordással mészhabarccsal* | *71.85 m2* | *1355* | *5340* | *97357* | *383679* |
| *Sima oldalfalvakolat készítése kézi felhordással, sárvakolattal…* | *126.65 m2* | | | | |
| *stb.* | | | | | |

**Falszerkezet megerősítése** **összesen 976 050 Ft**

| *Tétel szövege* | *Menny. Egység* | *Anyag (egységár)* | *Díj (egységre)* | *Anyag(össz)* | *Díj (össz)* |
|---|---|---|---|---|---|
| *stb.* | | | | | |

**Tetőszerkezet felújítása** **összesen 9 861 296 Ft**

| *Tétel szövege* | *Menny. Egység* | *Anyag (egységár)* | *Díj (egységre)* | *Anyag(össz)* | *Díj (össz)* |
|---|---|---|---|---|---|
| *Faanyag gomba és rovarkártevő elleni megelőző védelme ….* | *27.63 m2* | *1050* | *1260* | *29012* | *34814* |
| *Szelemen, szarufa, lécezés cseréje…* | *1.39 fam3* | *83571* | *258440* | *116164* | *359232* |
| *stb.* | | | | | |

…

A Műszaki Segédlet további segítséget és útmutatást ad a kérelemben kiválasztandó tevékenységek megfelelő beazonosításához.

***Műemléki védelem esetén kiválasztható tevékenységek épületfelújításra***

*Lakóépület, főépület:*

- M - Homlokzat Felújítása
- M - Vízmentesítés
- M - Utólagos Vízszigetelés
- M - Falszerkezet Megerősítése
- M - Födémszerkezet Felújítása
- M - Födémszerkezet Megerősítés
- M - Tetőszerkezet Felújítása
- M - Tetőfedés Cseréje, Felújítása
- M - Tüzelőberendezés / Kémény Felújítása
- M - Padlóburkolat Felújítása, Cseréje
- M - Padlóburkolat Felújítása, Cseréje (ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint)
- M - Nyílászárók Felújítása
- M - Falazat Festése
- M -Díszítőelemek Restaurálása
- M -Díszítőelemek Restaurálása - ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint
- M - Belső Korszerűsítés

*Gazdasági épület (pajta, istálló):*

- M - Gazdasági Épület Homlokzat Felújítása
- M - Gazdasági Épület Vízmentesítés
- M - Gazdasági Épület Utólagos Vízszigetelés
- M - Gazdasági Épület Falszerkezet Megerősítése
- M - Gazdasági Épület Födémszerkezet Felújítása
- M - Gazdasági Épület Födémszerkezet Megerősítés
- M - Gazdasági Épület Tetőszerkezet Felújítása
- M - Gazdasági Épület Tetőfedés Cseréje, Felújítása
- M – Gazdasági Épület Tüzelőberendezés / Kémény Felújítása
- M - Gazdasági Épület Padlóburkolat Felújítása, Cseréje
- M - Gazdasági Épület Padlóburkolat Felújítása, Cseréje - ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint
- M - Gazdasági Épület Nyílászárók Felújítása
- M - Gazdasági Épület Falazat Festése
- M - Gazdasági Épület Díszítőelemek Restaurálása
- M - Gazdasági Épület Díszítőelemek Restaurálása, ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint
- M - Gazdasági Épület Belső Korszerűsítés

*Kerítés, kapu:*
- M - Kerítés, Kapu Felújítása
- M - Kerítés, Kapu Felújítása - ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint

*Kisebb melléképület (nyári konyha, góré, hidas, ól, füstölő stb.):*
- M - Kisebb Melléképület Felújítása

*Társművészeti alkotás (szobor, kereszt, síremlék stb.):*
- M - Társművészeti alkotás helyreállítása, restaurátori munkák
- M - Társművészeti alkotás helyreállítása, szerkezeti munkák

*Szakrális kisemlék (kápolna, kálvária stb.)*
- M – Szakrális kisemlék helyreállítása, restaurátori munkák
- M – Szakrális kisemlék helyreállítása, szerkezeti munkák

***Helyi védelem esetén kiválasztható tevékenységek épületfelújításra***

*Lakóépület, főépület:*
- Homlokzat Felújítása
- Vízmentesítés
- Utólagos Vízszigetelés
- Falszerkezet Megerősítése
- Födémszerkezet Megerősítés
- Födémszerkezet Felújítása
- Tetőszerkezet Felújítása
- Tüzelőberendezés / Kémény Felújítása
- Tetőfedés Cseréje, Felújítása
- Padlóburkolat Felújítása, Cseréje
- Padlóburkolat Felújítása, Cseréje - ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint
- Nyílászárók Felújítása
- Falazat Festése
- Díszítőelemek Restaurálása
- Belső Korszerűsítés

*Gazdasági épület (pajta, istálló):*
- Gazdasági Épület Homlokzat Felújítása
- Gazdasági Épület Vízmentesítés
- Gazdasági Épület Utólagos Vízszigetelés
- Gazdasági Épület Födémszerkezet Megerősítés
- Gazdasági Épület Födémszerkezet Felújítása
- Gazdasági Épület Falszerkezet Megerősítése
- Gazdasági Épület Tetőszerkezet Felújítása
- Gazdasági Épület Tetőfedés Cseréje, Felújítása
- Gazdasági Épület Tüzelőberendezés / Kémény Felújítása
- Gazdasági Épület Padlóburkolat Felújítása, Cseréje - ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint
- Gazdasági Épület Padlóburkolat Felújítása, Cseréje
- Gazdasági Épület Nyílászárók Felújítása

- Gazdasági Épület Falazat Festése
- Gazdasági Épület Díszítőelemek Restaurálása
- Gazdasági Épület Díszítőelemek Restaurálása - ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint
- Gazdasági Épület Belső Korszerűsítés

*Kerítés, kapu:*

- Kerítés, Kapu Felújítása
- Kerítés, Kapu Felújítása, ha fából készült, vagy fa szerkezetű elemet érint

*Kisebb melléképület (nyári konyha, góré, hidas, ól, füstölő stb.):*

- Kisebb Melléképület Felújítása

*Társművészeti alkotás (szobor, kereszt, síremlék stb.):*

- Társművészeti alkotás helyreállítása, restaurátori munkák
- Társművészeti alkotás helyreállítása, szerkezeti munkák

*Szakrális kisemlék (kápolna, kálvária stb.)*

- Szakrális kisemlék helyreállítása, restaurátori munkák
- Szakrális kisemlék helyreállítása, szerkezeti munkák